

SOCIETAT ▶ MANRESA

La Seu celebra els aniversaris de dos en dos

▶ El 2020 farà mil anys de la reconstrucció de l'església de Santa Maria, i el 2022, 700 del contracte d'obres del temple gòtic

Anàlisi

Gemma Camps MANRESA

La celebració dels 500 anys de l'estada de sant Ignasi de Loiola a Manresa, el 2022, no és l'únic aniversari sonat que té la ciutat a tocar. N'hi ha dos més que també tenen molta importància: la reconstrucció de l'església de Santa Maria -la primera església del lloc, abans de la romànica que va precedir l'actual basílica de la Seu- i el contracte d'obres per construir el temple gòtic. Són 1.000 anys i 700 anys, respectivament.

Per tal de commemorar les dues efemèrides, els Amics de la Seu, associació que té cura del temple fa dècades, han començat a posar fil a l'agulla. Ho van recordar en el full que van editar amb motiu de la celebració del Dia de la Seu, el 14 d'octubre passat.

El mil·lenari del 2020 serà el de la restauració de Manresa i la redotació de l'església preromànica de Santa Maria a càrrec de l'abat Oliba i de la comtessa Ermessenda de Carcassona. Ni la ciutat ni l'església s'havien escapat de les ràtzies sarraïnes que van destruir la ciutat. Explica el qui va ser cronista oficial de Manresa i arxiver durant trenta anys, Josep Maria Gasol, en el seu llibre de referència sobre la Seu, que «el dia 15 de juliol de l'any 1020, el bisbe Oliba vingué a Manresa. I, amb ell, la comtessa Ermessenda de Carcassona, vídua del comte Ramon Borrell, mare i tutora de Berenguer Ramon, que també era aquell dia a la ciutat (...) Motiu de singular reunió era el de donar una empena decisiva a la reconstrucció de la ciutat, malmesa encara d'ençà d'aquella devastació perpetrada pels pagans sarraïns [aquí, Gasol cita que és el qualificatiu que els aplica l'escriptura d'on va treure aquestes dades] conduïts segurament per Abd-al-Malik. I reorganitzar l'estructura eclesial de Manresa i el seu territori, centrada en el temple de Santa Maria, de

OSCAR BAYONA

Una espectacular vista interior de la col·legiata basílica de Santa Maria de Manresa, la Seu

tradició secular». Prossegueix que, com que els documents per conèixer les possessions temporals i els límits de la demarcació parroquial de l'església havien desaparegut, «calgué procedir a una reparació d'escriptures». «Cridats pel bisbe i la comtessa, acudiren sis testimonis: homes vells -que recordaven bé el contingut de la dotació perduda-, de veracitat reconeguda i de posició benestant (...), veïns de la ciutat». Eren «el prevere Gausfred i uns tals Bonfill, Perna, Gidela, Honofred i Ennec». Un noms, apunta Gasol al llibre, «avui insòlits: més que romànics, potser visigots. És la primera nòmina d'estadants de Manresa que coneixem». Una dada, aquesta, que té un enorme interès.

Els primers canonges

Gasol continua la seva narració. «Tot plegat devia revestir-se d'una certa solemnitat. Segurament que el lloc de reunió fou la mateixa església de Santa Maria que, bé o malament, encara s'aguantaria, amb la teulada refeta després de l'incendi i amb l'absis i parets

Per tal de commemorar les dues efemèrides, els Amics de la Seu han començat a posar fil a l'agulla

Després d'aquests aniversaris en vindrà un altre el 2028. Els 700 anys de la posada de la primera pedra de la Seu

construïts de bona pedra. O potser van reunir-se al castell, veí del temple, aquell temps propietat de Bernat Guifré de Balsareny». Entre els presents, a banda de la comtessa Ermessenda i el seu fill Berenguer Ramon de 14 anys i el bisbe Oliba, Gasol, doctor en Arqueologia cristiana i professor d'història, geografia i religió, que va morir el juliol passat als 93 anys, explica que l'acta «d'aquest esdeveniment transcendent» la van signar, entre altres, els clergues Guillem, Guitard, Ermemir, Sunifred i Vinià i, assenyala, «tal volta, els primers canonges, de nom conegut, de la Seu manresana». Ell també ho va ser.

Una col·lecta i un contracte

L'aniversari del 2022 servirà per commemorar els set-cents anys del primer pas fet a la ciutat de Manresa per construir la basílica de la Seu, que es documenta amb la col·lecta ciutadana que va tenir lloc per la festivitat de Corpus del 1322, i amb la signatura del contracte d'obres amb Berenguer de Montagut. En el seu llibre, Gasol hi detalla que «el dia 30 de juny de 1322 el paborde Guillem de Poali i els delegats dels consellers, Romeu Andreu, Ramon de Morera, Pere Mercer i Jaume Corb, signaven un contracte amb Berenguer de Montagut, *lápida* -literalment, picapedrer-ciudadà de Barcelona, encomanant-li l'obra de l'església de Santa Maria de Manresa». Mentre durés la construcció en seria el mestre major i director i el facultava per escollir un ajudant i llogar els operaris que necessités per fer l'obra. Li van prometre «un jornal de quatre sous, tots els dies de treball, i seixanta sous anuals per despeses dels viatges que li caldria fer de Barcelona a Manresa i viceversa.

Manresa impulsa una recerca sobre l'arquitecte de la Seu

▶ Aprofitant la proximitat dels 700 anys de la signatura del contracte del mestre d'obres Berenguer de Montagut per a la construcció de la Seu, l'associació Amics de la Seu, la delegació Bages-Berguedà del Col·legi Oficial d'Arquitectes i el Centre d'Estudis del Bages han sumat esforços per iniciar un procés de recerca sobre la figura i l'obra de Berenguer de Montagut, del qual es té una informació molt escassa, posa en relleu Jordi Rodó, dels Amics de la Seu, tenint en compte la seva talla professional i que, a Manresa, a banda de la Seu, també va ser l'arquitecte de l'església del Carme i del Pont Nou.

Ell i l'ajudant tindrien estada franca, amb llit i foc, a la casa que tries-sin a Manresa (...).

I el 2028, més

Després d'aquests dos aniversaris lligats al temple més important de la ciutat, en vindrà un altre el 2028, per al qual falten uns quants anys més. S'escauran els 700 anys de la posada de la primera pedra de la Seu. El llibre de Gasol també ho recorda: «Lo 20n. diumenge de octubre, any de la Nativitat del Senyor 1328, fonch posada la primera pedra pera edificar una obra tan rara i sumptuosa com ho és la Iglesia Cathedral de la Ciutat de Manresa, prop lo Monestir de Nostra Senyora del Orde de Sant Agustí, prop de la Capella de Sant Martí, que antes era en la mateixa iglésia, y de las ruinas del Castell Reial...». Catedral, van fer constar aleshores. Això, però, com se sol dir, ja és una altra història.

POSA'T LA GORRA

PELS INFANTS I ADOLESCENTS AMB CÀNCER

AGATHA RUIZ DE LA PRADA

PARC DE LA CIUTADELLA

15 DE DESEMBRE DE 2018

www.posatlagorra.org